

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **Mgr. D. K.**, zastoupená JUDr. Monikou Novotnou, advokátkou se sídlem v Praze 1, Platněřská 2, proti žalovanému: **Finanční úřad v Havířově**, se sídlem v Havířově, Myslbekova 2, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 6. 2007, č. j. 22 Ca 196/2007 – 4,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III.** Odměna advokátky JUDr. Moniky Novotné, se sídlem v Praze 1, Platněřská 2, **se určuje** částkou 2856 Kč. Tato částka jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) včas podanou kasační stížností napadá shora označené usnesení Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), jímž byla zamítnuta její žádost o osvobození od soudních poplatků a žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů. Krajský soud žádost stěžovatelky zamítl s odkazem na ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), když dospěl k závěru, že podaná

žaloba stěžovatelky nemůže být úspěšná, neboť je nepřijatelná a je nutné ji dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.

V kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že krajský soud ji nevyzval k doložení majetkových poměrů. O zamítnutí žádosti soud rozhodl dříve, než žalobu odmítl a dokonce dříve než byla řádně sepsána soudem ustanoveným advokátem. Stěžovatelka zdůrazňuje, že nemá právní vzdělání a žalobu neumí řádně sepsat. Její sociální poměry v jiné kauze odůvodňovaly osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka trvá na tom, že soud pochybil, když žalobu odmítl, aniž by ji vyzval k doplnění žaloby. Tvrzení soudu, že „žaloba je již dle svého obsahu zjevně nepřijatelná“ považuje stěžovatelka za předčasné. Navrhuje napadené usnesení zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud se musel nejprve zabývat tím, zda je kasační stížnost přípustná. Pouze přípustná kasační stížnost může být soudem projednána věcně.

Kasační stížnost směřující proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o ustanovení advokáta je obecně přípustná. Podle § 103 odst. 1 s. ř. s. je však možno kasační stížnost podat pouze z vymezených důvodů, přičemž důvod, o který se kasační stížnost opírá, musí stěžovatel v kasační stížnosti uvést (§ 106 s. ř. s.).

Důvody kasační stížnosti jsou uvedeny v § 103 odst. 1 s. ř. s. a směřují vůči postupu soudu: stěžovatel tak může napadat nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], popřípadě může tvrdit, že správní řízení trpělo takovými vadami, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a proto měl soud takové rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.], dále s. ř. s. považuje za důvody kasační stížnosti zmatečnost řízení před soudem [písm. c) citovaného ustanovení], vady soudního řízení, pokud mohly mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé [písm. d) citovaného ustanovení] a konečně může být důvodem kasační stížnosti též tvrzená nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí žaloby nebo o zastavení řízení [písm. e) citovaného ustanovení].

Po konstatování přípustnosti Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v rozsahu důvodů kasační stížnosti uplatněných a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V projednávané věci se stěžovatelka žalobou ze dne 30. 5. 2007 domáhala vyslovení nicotnosti výzvy k zaplacení daňového nedoplatku ze dne 5. 8. 1994, č. j. FÚ/ 6846/231/94, dále výkazu nedoplatků č. j. FÚ/SŘ/232/94 ze dne 23. 9. 1994 i rozhodnutí o uplatnění rozsahu zástavního práva ze dne 5. 4. 1995, č. j. FÚ/941/5313/95/Ma. Současně v žalobě požádala o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení právního zástupce pro řízení před krajským soudem. Krajský soud usnesením ze dne 15. 6. 2007, č. j. 22 Ca 196/2007 - 4 žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků stejně jako žádost o ustanovení právního zástupce zamítl, aniž by stěžovatelku vyzval k doložení majetkových poměrů. Krajský soud dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků dle § 36 odst. 3 věty první s. ř. s., neboť žaloba podaná stěžovatelkou nemůže být úspěšná, když stěžovatelka v ní požadovala přezkoumat rozhodnutí (úkony) žalovaného, jež jsou ze soudního přezkumu vyloučeny. Současně krajský soud usnesením č. j. 22 Ca 196/2007 - 7 žalobu stěžovatelky s odkazem na ustanovení § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl. Proti usnesení o odmítnutí žaloby stěžovatelka podala kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 26. 9. 2008, č. j. 7 Afs 17/2007 – 89.

Stěžovatelka v kasační stížnosti uplatňuje kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť má za to, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku týkající se její žádosti o ustanovení advokáta. Namítá, že měla být vyzvána k doplnění žaloby, měl jí být ustanoven právní zástupce. Nesouhlasí se závěrem krajského soudu o tom, že žaloba byla již dle svého obsahu zjevně nepřijatelná.

Nejvyšší správní soud vycházel při posouzení podané kasační stížnosti dle níže uvedených zákonných ustanovení.

Dle § 35 odst. 8 s. ř. s. navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce.

Dle § 36 odst. 3 s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly.

Z citovaného § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá, že účastníku lze ustanovit zástupce tehdy, jestliže jsou splněny dvě podmínky: 1) jde o účastníka, u něhož jsou dány předpoklady pro osvobození od soudních poplatků a 2) jestliže je to potřeba k ochraně jeho zájmů. Omezení stanoví § 36 odst. 3 s. ř. s.

V daném případě se však krajský soud splněním výše uvedených podmínek nezabýval, žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl proto, že podaná žaloba stěžovatelky nemohla být zjevně úspěšná (§ 36 odst. 3 s. ř. s.). Krajský soud zjevnou neúspěšnost žaloby dovodil z povahy žalobou napadených rozhodnutí. Z důvodu svého právního závěru se krajský soud nezabýval tím, zda stěžovatelka podala žalobu proti uvedeným úkonům Finančního úřadu v Havířově včas a po vyčerpání opravných prostředků proti nim. Napadené úkony (listiny) byly, podle obsahu žaloby i jejich fotokopií založených v předloženém spisu krajského soudu, učiněny za účinnosti části páte o. s. ř. (do 31. 12. 2002) nazvané správní soudnictví, podle níž soudy postupovaly při přezkoumávání zákonnosti rozhodnutí orgánů státní správy, orgánů územní samosprávy, jakož i orgánů zájmové samosprávy a dalších právnických osob, pokud jim zákon svěřoval rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. Podle § 250 odst. 4 o. s. ř. žalovaným byl správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na nějž jeho působnost přešla. Podle § 250b odst. 1 o. s. ř. žaloba musela být podána do dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu v posledním stupni, pokud zvláštní zákon nestanovil jinak. Zmeškání lhůty nebylo možno prominout. Ode dnů učinění a doručení napadených úkonů Finančního úřadu v Havířově do dne podání žaloby stěžovatelkou v této věci uplynula doba více jak dvanácti roků. Lhůta dvou měsíců od doručení rozhodnutí nebyla evidentně dodržena. Žaloba stěžovatelky je zcela evidentně podána opožděně a proto zjevně nemohla být úspěšná. Nejvyšší správní soud přihlížel i k této skutečnosti.

Jak již bylo výše uvedeno, Nejvyšší správní soud přezkoumával postup při odmítnutí žaloby v řízení sp. zn. 7 Afs 17/2008 a dospěl k závěru, že podmínky pro odmítnutí žaloby byly naplněny. Nejvyšší správní soud v dalším odkazuje na odůvodnění svého rozsudku ze dne 26. 9. 2008, č. j. 7 Afs 17/2008 – 89.

V daném případě byla „zjevná neúspěšnost návrhu“ zjistitelná z obsahu žaloby bez pochyb okamžitě, aniž by žaloba musela být doplněna (stěžovatelku nebyl povinen krajský soud vyzývat k doplnění žaloby) či muselo být prováděno doplnění dokazování. Nelze taktéž přisvědčit stěžovatelce pokud tvrdí, že krajský soud žalobu odmítl dříve než rozhodl o žádostech o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, když ze spisu je patrné, že krajský soud rozhodl o odmítnutí a žádostech současně dne 15. 6. 2007.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že důvod kasační stížnosti podřazený pod ust. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. nebyl v projednávané věci prokázán. Proto Nejvyšší správní soud podanou kasační stížnost podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl, i když vycházel i z jiného právního názoru, než krajský soud. V této souvislosti odkazuje Nejvyšší správní soud na svůj rozsudek ze dne 19. 1. 2006, č. j. 2 Afs 100/2005 – 106, uveřejněný ve Sbírce NSS pod č. 689/2005, podle něhož „I když je ve výsledku (co do výroku) rozhodnutí krajského soudu věcně správné, lze právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu korigovat dílčí nesprávné závěry krajského soudu bez toho, aby rozhodnutí krajského soudu bylo zrušeno, pouze v případě, že závěry krajského soudu jsou sice nesprávné, avšak přezkoumatelné;...“.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a žalovanému, který byl v řízení úspěšný, náklady řízení nevznikly, resp. je neúčtoval. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovatelce byl pro řízení o kasační stížnosti, v němž musí být zastoupena advokátem, protože nemá vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie (§ 105 odst. 2 s. ř. s.), ustanoven soudem zástupce advokát. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7 s. ř. s., § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2100 Kč za 1 úkon právní služby - za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)] a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Celkem tedy odměna advokáta činí 2400 Kč. Jelikož je ustanovený zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, navyšuje se tato částka o 456 Kč a celková částka tak činí 2856 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2008

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu